

בבית המשפט העליון

בש"פ 3466/21

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים: 1. אורן עזרא
2. מרדכי מייק מור מירשווילי

בקשה (שנייה) להארכת מעצר של המשיבים מעבר תשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ד בסיון התשפ"א (25.5.2021)

בשם המבקשת: עו"ד עמרי כהן, עו"ד רוני זלושינסקי,
עו"ד לינור בן אוליאל

בשם המשיב 1: עו"ד יעקב קהן

בשם המשיב 2: עו"ד רותם טובול

החלטה

1. בפני בקשה שנייה להארכת מעצרו של שני המשיבים מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 החל מיום 2.6.2021 או עד למתן פסק דין בת"פ 74742-06-20 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 10.3.2020 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד המשיבים ונאשמים רבים נוספים שנסב על עבירות סמים, אשר נחשפו באמצעות הפעלה של סוכן משטרה סמוי.

3. מבלי לפרט, ייאמר כי כתב האישום שכלל נאשמים רבים פוצל למספר כתבי אישום, שאחד מהם הוא כתב האישום נגד המשיבים שהוגש ביום 4.6.2020 ותוקן ביום 3.3.2021. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המשיבים, יחד עם שני נאשמים נוספים, מכרו בשתי עסקאות שונות סם מסוכן מסוג קוקאין לסוכן המשטרתי במשקל כולל של כ-800 גרם. בהתאם לכך יוחסו למשיבים וליתר הנאשמים שתי עבירות של סחר בסם מסוכן לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. שני הנאשמים הנוספים בכתב האישום המתוקן הודו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן ומשפטם הסתיים. המשך הדברים יעסוק אפוא בעניינם של שני המשיבים בלבד – אורן עזרא ומרדכי מירלשווילי (בהתאמה להלן: עזרא ו-מירלשווילי).

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר המשיבים עד לתום ההליכים. ביום 4.6.2020 קבע בית המשפט המחוזי כי קיים ניצוץ ראייתי בעניינם של המשיבים והורה על מעצרו עד לקבלת החלטה אחרת (מ"ת 10265-06-20, השופט ע' קובי).

5. מעצרו של עזרא עד תום ההליכים – ביום 5.7.2020, משהסכים בא-כוחו של עזרא לקיומן של ראיות לכאורה וביקש להורות כי שירות המבחן יבחן את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר בעניינו. תסקיר זה הוגש ביום 29.7.2020 ובו ציין שירות המבחן כי בעברו של עזרא הרשעה אחת אחת בפלילים שהתיישנה זה מכבר, וכי מדובר במי ש"לאורך חייו תפקד באופן תקין במסגרות חייו השונות". לצד זאת, לנוכח "קשרים שוליים" שעזרא מוסיף לקיים עם אחרים העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנותה של "התנהלות שולית" מצדו בתחום הסמים. על אף זאת, לנוכח התרשמותו החיובית מהמפקחים שנבדקו, כמי שמסוגלים לקיים מסגרת תומכת עבורו, המליץ שירות המבחן על שחרורו של עזרא לחלופת מעצר תוך העמדתו בצו פיקוח מעצר למשך ששה חודשים.

6. ביום 3.8.2020 דחה בית המשפט המחוזי את המלצת שירות המבחן והורה על מעצרו של עזרא עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו (מ"ת 10265-06-20, השופט ע' דרויאן-גמליאל). בית המשפט המחוזי ציין כי הפער הבלתי מוסבר בין אורח חייו הגלוי של עזרא לבין התנהלותו הסמויה מן העין מקשה לתת בו אמון. בנסיבות אלו סבר בית המשפט המחוזי כי אין לסטות מן הכלל המורה על מעצר מאחורי סורג ובריה בעבירות סמים. עזרא הגיש ערר על ההחלטה האמורה לבית משפט זה, ובפתח הדיון הודיעו הצדדים כי הגיעו להסכמה דיונית על השבת התיק לבית המשפט המחוזי לשם הזמנת

תסקיר משלים שיבחן את האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני. בית משפט זה קיבל אפוא את הערר במובן זה שניתן תוקף להסכמת הצדדים (בש"פ 5467/20 מיום 13.8.2020).

7. בתסקיר המשלים מיום 19.8.2020 המליץ שירות המבחן על המשך מעצרו של עזרא בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי של המפקחים המוצעים. ביום 24.8.2020 שב בית המשפט המחוזי והורה על מעצרו של עזרא מאחורי סורג וברית, תוך דחיית המלצתו של שירות המבחן, וזאת מהטעמים המנויים בהחלטת המעצר הקודמת. ערר שהגיש עזרא על החלטה זו נדחה (בש"פ 5937/20 מיום 2.9.2020).

8. מעצרו של מירלשווילי עד תום ההליכים – ביום 9.8.2020 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי בעניינו של מירלשווילי. במסגרת הדיון הסכים בא-כוחו לקיומן של ראיות לכאורה וביקש להורות כי ייערך תסקיר בעניינו, ובית המשפט המחוזי נעתר לבקשה. בימים 15.9.2020 ו-12.10.2020 הוגשו תסקירים בעניינו של מירלשווילי שבהם צוין כי נזקף לחובתו עבר פלילי מכביד, בגינו ריצה גם עונש מאסר בפועל, אשר לא הרתיעו מלשוב ולבצע עבירות נוספות. שירות המבחן העריך כי קיימת רמת סיכון גבוהה לחזרה לשימוש בסמים ול"התנהלות שולית" בתחום זה. עם זאת שירות המבחן העריך כי ניתן יהיה לצמצם את מסוכנותו של מירלשווילי באמצעות מסגרת טיפולית אינטנסיבית והמליץ על בחינת אופציה טיפולית בעניינו. ביום 2.11.2020 דחה בית המשפט המחוזי את המלצת שירות המבחן והורה על מעצרו של מירלשווילי עד לתום ההליכים נגדו. נקבע כי נוכח עברו הפלילי המכביד והמעשים המיוחסים לו בכתב האישום, המהווים לכאורה שתי עבירות חוזרות, מהחמורות בסוגן, אין מקום לשחררו לחלופת מעצר. ערר שהגיש מירלשווילי על החלטה זו נמחק בהסכמה (בש"פ 8145/20 מיום 25.11.2020).

9. לבקשת המדינה הוארך בעבר מעצרו של המשיבים בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (ההחלטות מיום 1.3.2021 ומיום 10.3.2021 בבש"פ 1120/21).

10. הליכי גישור שהתקיימו בתיק לא צלחו, והוא נקבע לשמיעת הוכחות. פרשת התביעה החלה ביום 7.4.2021. לעת הזו קבועים שלושה מועדי הוכחות נוספים עד לחודש יולי 2021.

טענות הצדדים בבקשה

11. המדינה טוענת כי יש להורות על הארכת מעצרם של המשיבים מאחורי סורג ובריא בהתחשב במהות העבירות המיוחסות להם המקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית אשר לא ניתן לאיינה בחלופת מעצר. ביחס למירשווילי, נטען כי מסוכנות זו נלמדת גם מעברו הפלילי המכביד. באשר לקצב התקדמות המשפט טוענת המדינה כי העיכובים שהיו עד כה נבעו מהיקפה הרחב של הפרשה, מבקשות שונות של באי-כוחם של הנאשמים וכן בשל מצב החירום בעקבות מגפת הקורונה.

12. הדיון בבקשה דנן התקיים בפני ביום 25.5.2021. במסגרת הדיון התנגדו המשיבים לבקשה להארכת מעצרם במתכונת זו, ולמצער עתרו לכך שהארכת המעצר תהיה מלווה בהזמנת תסקיר משלים בעניינם, כמפורט להלן.

13. בא-כוחו של עזרא הצביע על כך שמרשו נעדר עבר פלילי, כמו גם על התרשמותו של שירות המבחן מהאפשרות לאיין את מסוכנותו באמצעות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, תוך שהעריך כי המפקחים שהוצעו למלאכת הפיקוח הם ראויים וסמכותיים, ויוכלו להציב לו גבולות. בהקשר זה נטען כי נוכח חלוף הזמן יש מקום להעביר את עזרא למעצר בפיקוח אלקטרוני בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולמצער להורות על הזמנת תסקיר משלים שיבחן מחדש את ההיתכנות של אפשרות זו.

14. באת-כוחו של מירשווילי, התייחסה לעברו הפלילי, אך ציינה כי מתסקיר המעצר המשלים האחרון שהוגש בעניינו (לפני כשבוע חודשים) עולה שישנה התקדמות מתועדת שלו בתחום הטיפול בהתמכרותו לסמים ומוטיבציה מצדו להשתלב בקהילה טיפולית ולערוך שינוי בחייו. על כן טענה כי יש מקום להורות על עריכת תסקיר עדכני גם בעניינו של מירשווילי, לצורך בחינה מחודשת של אפשרות קליטתו בקהילה הטיפולית. כמו כן, נטען כי יש לקחת בחשבון נסיבות משפחתיות של מירשווילי שאף הודגשו על-ידי בת זוגו, שנכחה באולם והוסיפה מלים אישיות.

15. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 1.6.2021 הוגשה בקשה מתוקנת מטעם המדינה שבה הובהר כי הארכת המעצר מתבקשת מיום 2.6.2021, ולא כפי שצוין תחילה מיום 4.6.2021. בהתאם לכך, הוריתי על הארכת מעצרם של המשיבים עד למתן החלטה אחרת, על מנת שיהיה סיפק בידי להשלים כתיבתה של החלטה זו.

16. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום להאריך את מעצרים של המשיבים – אך זאת בכפוף לסייגים המפורטים בהמשך החלטתי.

17. המשיבים עצורים מזה שנה שלמה, ומשפטם מצוי בראשית שלב ההוכחות. מבלי לדון בשאלה על מי מוטלת האחריות להתמשכות ההליכים עד כה, כאשר אין ספק כי ההחלטה על פיצול ותיקון כתב האישום תרמה לכך, יש להניח כי אין זו הבקשה האחרונה להארכת מעצרים של המשיבים. בנסיבות אלה ולנוכח הצפי להתמשכות ההליכים, יהא זה מוצדק לבחון כבר כעת האם מעצר בפיקוח אלקטרוני יוכל לאיין את מסוכנותם של המשיבים.

18. ככל שהדברים נוגעים לעזרא, אני סבורה שזהו כיוון ההחלטה המתבקש לנוכח עברו הפלילי הנקי והתרשמותו החיובית של שירות המבחן, אשר המליץ על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ובפיקוח אנושי, לאחר שמצא את המפקחים שהוצעו מתאימים וראויים למלאכה. עם זאת, יישום ההחלטה מחייב קבלת תסקיר עדכני, על מנת לוודא כי אכן התנאים שנבדקו בעבר ביחס למעצר בפיקוח אלקטרוני, לרבות קיומם של מפקחים שערוכים לכך, עודם נכונים גם לעת הזו.

19. אשר על כן, אני מורה על עריכת תסקיר עדכני בעניינו של עזרא שיוגש לבית המשפט המחוזי לא יאוחר מיום 20.6.2021. על בסיס התסקיר יקיים בית המשפט המחוזי דיון ובו יורה על התנאים להעברתו של עזרא למעצר בפיקוח אלקטרוני (בכפוף לכך שלא יעלו מן התסקיר קשיים שלא נגלו בעבר ובכפוף להתרשמותו של בית המשפט המחוזי מהמפקחים המוצעים).

20. עניינו של מירלשווילי הוא מורכב יותר, בשים לב לעברו הפלילי המכביד ולבעיית ההתמכרות שלו, ועל רקע העובדה שהוא אינו מבקש להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני אלא עותר לשליחתו כבר בשלב זה של ההליך למסגרת טיפולית, שאינה משמשת חלופת מעצר. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו עולה כי מירלשווילי ביצע לכאורה את המיוחס לו בעת שהיה נתון בעיצומו של הליך טיפולי קודם לגמילה מסמים, וכאשר היה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי בר הפעלה, אשר לא הרתיעו מלשוב ולבצע לכאורה את המיוחס לו. בנסיבות אלה, לא מצאתי כי יש בסיס להורות בשלב זה על שחרורו ממעצר לטובת שהות במסגרת טיפולית, עניין שנחשב לחריג בהליכי מעצר

(ראו: בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פסקאות 7-10 (21.3.2011)). עם זאת, בהתחשב בנסיבותיו האישיות של מירשווילי ולנוכח הזמן שחלף בינתיים מאז נבחנו נסיבותיו על-ידי שירות המבחן, אני סבורה שיש מקום להזמין גם בעניינו תסקיר משלים נוסף שיוגש לעיונו של בית המשפט המחוזי, אף זאת עד ליום 20.6.2021. לאחר קבלת התסקיר, בהתאם לממצאיו כמו גם בהתאם לקצב התקדמותו של ההליך העיקרי, תוכל באת-כוחו של מירשווילי לשקול את האפשרות להגשת בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר. ככל שתוגש בקשה כאמור, יכריע בה בית המשפט המחוזי כחכמתו.

21. סוף דבר: הבקשה מתקבלת במובן זה שאני מורה על הארכת מעצרו של המשיבים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 החל מיום 6.2021.2 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 74742-06-20, לפי המוקדם, ובכפוף להזמנת תסקירים משלימים בעניינם כמפורט בפסקאות 19-20 לעיל.

ניתנה היום, כ"ב בסיון התשפ"א (2.6.2021).

ש ו פ ט ת